

ผลสรุปการประชุมโครงการคลังสัญญา ครั้งที่ 1/2548 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน)

วันที่ 28 - 29 ตุลาคม 2548

ณ โรงแรมเจริญศรีแกรนด์ รอยัล จังหวัดอุดรธานี

โครงการคลังสัญญา ครั้งที่ 1/2548 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 11 จังหวัด ประกอบด้วย อุดรธานี ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ นครพนม สกลนคร หนองคาย เลย มุกดาหาร และหนองบัวลำภู) ระหว่างวันที่ 28-29 ตุลาคม 2548 เป็นการจัดประชุมตามคำริของ นายทง พิทยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนทั่วประเทศ โดยให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจรอบความคิด วิสัยทัศน์ แนวทางการทำงานของกระทรวงการคลังในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดเครือข่ายบุคลากรกระทรวงการคลังที่เข้มแข็ง และกลุ่มพันธมิตรที่จะมาร่วมกับกระทรวงการคลังเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างความยั่งยืนของเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม ทั้งนี้ การประชุมในครั้งนี้เป็นการจัดประชุมต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยในปีที่แล้วได้จัดการประชุมคลังสัญญาครั้งที่ 1/2547 (ภาคกลาง) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และครั้งที่ 2/2548 (ภาคตะวันออก) ที่จังหวัดระยอง

การจัดประชุมได้แบ่งกรอบการประชุม ออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง การมอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้หน่วยงานในจังหวัด เพื่อสร้างความเข้าใจในยุทธศาสตร์และการแปลงยุทธศาสตร์ของกระทรวงการคลัง ให้กับหน่วยงานสังกัดกระทรวงการคลังในภูมิภาค ส่วนที่สอง การนำเสนอนโยบาย ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ของหน่วยงานพื้นที่ในสังกัดกระทรวงการคลัง โดยผู้แทนจากกรมธนารักษ์ กรมบัญชีกลาง กรมศุลกากร กรมสรรพากร และกรมสรรพสามิต และส่วนที่สาม การประชุมสัมมนาพร้อมจังหวัดภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และการใช้เครื่องมือของกระทรวงการคลัง เพื่อแปลงนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรากหญ้าและภูมิภาค นโยบายดังกล่าว ได้แก่ การขจัดความยากจน การเพิ่มคุณภาพชีวิต การสนับสนุน SMEs และ OTOP และการอำนวยความสะดวกการค้าชายแดน

ส่วนที่หนึ่ง การมอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้หน่วยงานในจังหวัด เพื่อสร้างความเข้าใจในยุทธศาสตร์และการแปลงยุทธศาสตร์ของกระทรวงการคลัง ให้กับหน่วยงานสังกัดกระทรวงการคลังในภูมิภาค มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้บรรยายสรุปภาวะเศรษฐกิจไทย และทิศทางการบริหารเศรษฐกิจของกระทรวงการคลังในระยะต่อไปว่า เศรษฐกิจไทยในปี 2548 มีระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี ในอัตราร้อยละ 4-5 อย่างแน่นอน เสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศอยู่ในระดับที่

เหมาะสม แม้จะมีปัจจัยเสี่ยงภายนอก เช่น ราคาน้ำมันดิบ Tsunami หรือไข้หวัดนก แต่ความเสี่ยงดังกล่าวสามารถประเมินและรับมือได้ ดังนั้น โอกาสที่ประเทศจะเกิดวิกฤตไม่น่าจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการหนีภาคประชาชน เป็นต้น ยังคงมีประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการบริหารเศรษฐกิจมหภาคใน 4 ปี ข้างหน้า อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจะอยู่ในช่วงร้อยละ 5

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังยังเน้นให้จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ อาทิ แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม และประเพณี ความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการสร้างรายได้ รวมทั้งการดำเนินธุรกิจชายแดน เพื่อเป็นการนำประโยชน์กลับสู่ประเทศไทย

สำหรับการดำเนินนโยบายเชิงรุกเพื่อสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ อาทิ การลงทุนในโครงการ Mega Project อาทิ โครงการขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางเรือ โครงการกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เป็นต้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าจะเป็น โอกาสทางธุรกิจและส่งเสริมการพัฒนาที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ปลัดกระทรวงการคลังได้บรรยายสรุปยุทธศาสตร์และการแปลงยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังเป็นแผนการทำงานระดับจังหวัด สำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง เพื่อให้เข้าใจทิศทางการทำงาน ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ของกระทรวงการคลัง ได้แก่ กระทรวงที่บูรณาการการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชน ในการสร้างความยั่งยืนทางการคลังและระบบการเงิน การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ รวมทั้งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทย ดังนั้น การทำงานอย่างบูรณาการร่วมกันในทุกฝ่าย จะทำให้วิสัยทัศน์ของกระทรวงการคลังประสบผลสำเร็จได้ นอกจากนี้ ปลัดกระทรวงการคลัง ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า กระทรวงการคลังจำเป็นต้องดำเนินนโยบายตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล การทรวงการคลังจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสังคมอย่างมีคุณภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับระบบบริหารจัดการ ประสิทธิภาพ ความทันสมัย และความโปร่งใสในการทำงาน

เพื่อให้สามารถกำหนดบทบาทของกระทรวงการคลังในการสนับสนุนเศรษฐกิจของภูมิภาคได้นั้น มิติใหม่ของกระบวนการทำงานของกระทรวงการคลังจึงต้องเน้น

(1) การทำงานเป็นทีมแบบบูรณาการร่วมกับจังหวัด เพื่อธุรกิจเอกชน สังคม และชุมชน โดยรองปลัดกระทรวงการคลัง จะติดตามการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ที่สัมพันธ์กับกับภารกิจของรองนายกรัฐมนตรี

แต่ละท่าน นอกจากนี้ ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลังรับผิดชอบเชิงพื้นที่ โดยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ คณะผู้บริหารเศรษฐกิจการคลังประจำจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติการกิจของกระทรวงการคลังและสนับสนุนการทำงานของผู้นำ CEO จะมีทีมเฉพาะกิจวายุภักษ์ที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมประสิทธิภาพและกำกับการทำงานแบบบูรณาการของกระทรวงการคลังให้รูปธรรมยิ่งขึ้น โดยจะเชื่อมโยงการทำงานของผู้ตรวจราชการผ่านทีมเฉพาะกิจวายุภักษ์และคณะผู้บริหารเศรษฐกิจการคลังประจำจังหวัดให้เป็นระบบ และสร้างบรรทัดฐานการกำกับดูแลให้เป็นแบบเดียวกันทั่วทุกพื้นที่

สำหรับกระบวนการทำงานของคณะผู้บริหารเศรษฐกิจการคลังประจำจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยคลังจังหวัด สรรพากรพื้นที่ สรรพสามิตพื้นที่ นายด่านศุลกากร ธารักษ์พื้นที่ และรัฐวิสาหกิจในพื้นที่ จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานอื่นในจังหวัด (Stakeholders) ได้แก่ การเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งสองทางกับภาคเอกชน การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการคลังให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนากลไกการเชื่อมโยงข้อมูลเศรษฐกิจจังหวัดกับส่วนราชการอื่น และการเชื่อมโยงบริการการเงินระหว่างประชาชนกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ทั้งนี้ คณะผู้บริหารเศรษฐกิจการคลังประจำจังหวัดแต่ละจังหวัดเร่งดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ Roadmap และ Action Plan รวมทั้ง รายงานผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกเดือน เพื่อเป็นกลไกการติดตามและประเมินผล

(2) กระทรวงการคลังจะต้องปรับระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีการให้บริการอย่างใกล้ชิดและฉับไว ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งการใช้ระบบเครือข่ายวายุภักษ์ (Intranet กระทรวงการคลัง) ให้เป็นกลไกในการเชื่อมโยงทำงานและติดตามข่าวสาร เพื่อเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการทำงาน นอกจากนี้ กระทรวงการคลังกำลังดำเนินการสร้างเครือข่ายสื่อสารข้อมูลกระทรวงการคลังทั่วประเทศ ซึ่งจะแล้วเสร็จประมาณเดือนพฤษภาคม 2549

ส่วนที่สอง การนำเสนอนโยบาย ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ของหน่วยงานพื้นที่ในสังกัดกระทรวงการคลัง (ผู้แทนจากกรมธารักษ์ กรมบัญชีกลาง กรมศุลกากร กรมสรรพากร และกรมสรรพสามิต)

ผู้แทนกรมธารักษ์ (ธารักษ์พื้นที่อุดรธานี) ได้รายงานให้ทราบถึงยุทธศาสตร์ของกรมธารักษ์ ประกอบด้วย (1) การบริหารทรัพย์สินภาครัฐ ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาสังคมความยากจนและเพิ่มคุณภาพชีวิต (2) การบริหารทรัพย์สินภาครัฐ ให้เกิดรายได้และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม และ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพความทันสมัยในการบริหารจัดการอย่างโปร่งใส โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ประกอบด้วยโครงการจัดหาที่ทำกินและที่อยู่อาศัย (การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุและการสร้างที่อยู่อาศัย – บ้านมั่นคง/บ้านสวัสดิการ/บ้านธารักษ์) โดยในปี 2548 ดำเนินการให้ 11 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 807 ราย และในปี 2549 จะมีการดำเนินการให้จำนวน 865 ราย โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ในปี 2548 มีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ 694 ราย ได้รับอนุมัติเงินกู้ จำนวน 205 ราย เป็นเงิน 431 ล้านบาท และโครงการให้บริการสาธารณะ(สวนสาธารณะ สนามกีฬา/ลานกีฬา ห้องสมุด

พิพิธภัณฑ์) โดยร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและภาคเอกชนในปี 2548 ดำเนินการให้ 11 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 30 แห่ง และปี 2549 คาดว่าจะดำเนินการได้จำนวน 35-45 แห่ง สำหรับ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** การบริหารทรัพย์สินภาครัฐ ให้เกิดรายได้และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินการจัดหารายได้ในที่ราชพัสดุและสร้างมูลค่าเพิ่มในที่ราชพัสดุ โดยในปี 2548 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีรายได้ 128.413 ล้านบาท และมูลค่าทรัพย์สินเพิ่ม 165.14 ล้านบาท ในปี 2549 คาดว่ามีรายได้ 130.600 ล้านบาท และมูลค่าทรัพย์สินเพิ่ม 627.212 ล้านบาท และ**ยุทธศาสตร์ที่ 3** การเพิ่มประสิทธิภาพความทันสมัยในการบริหารจัดการอย่างโปร่งใส ประกอบด้วยโครงการจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) โดยในปี 2548 มีผู้เช่าจำนวน 4,453 ราย และผู้ใช้จำนวน 3,940 ราย ในปี 2549 มีผู้เช่าจำนวน 2,181 ราย และผู้ใช้จำนวน 7,238 ราย

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุและการที่ส่วนราชการไม่ส่งคืนที่ราชพัสดุ ซึ่งผู้แทนกรมธนารักษ์ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การบังคับให้มีการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วอย่างจริงจัง การเร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิ์ทุกขั้นตอน การจัดให้เช่า การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และการย่ำให้ส่วนราชการทราบถึงความจำเป็นในการใช้ที่ดินตามนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อสังเกตกับกรมธนารักษ์เกี่ยวกับการใช้ที่ราชพัสดุเพื่อสังคม ได้แก่ การสร้างศูนย์กีฬา ที่อยู่อาศัย และสวนสาธารณะ จะมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำที่ดินที่ทิ้งร้างกลับมาใช้ประโยชน์ และการใช้พื้นที่เพื่อการสร้างห้องสมุด ซึ่งเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ของประชาชน ส่วนราชการต่าง ๆ จึงควรตระหนักถึงการทบทวนการใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศและสังคมโดยรวมให้มากที่สุด นอกจากนี้ ควรพิจารณาจัดหาที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างห้องสมุดให้ได้ทุกอำเภอ

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (คลังจังหวัดอุดรธานี ภายในเขต 4) ได้รายงานให้ทราบถึงการดำเนินงานของสำนักงานคลังจังหวัด ภายในเขต 4 ดังนี้ 1. จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการคลัง และค่าใช้จ่ายงบประมาณแบบบูรณาการ 2. การจัดทำ GPP แบบ Bottom up ตามแนวทาง และคำปรึกษาของ สศช. 3. การบริหารงบประมาณจังหวัด 4. การรับ – จ่าย ตามระบบ GFMS 5. การให้การฝึกอบรมแก่ส่วนราชการ 6. การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบ e-Auction และ 7. การดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงการคลัง ด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน

ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรคประกอบด้วย **(1) ด้านเศรษฐกิจการคลัง และงบประมาณ** ได้แก่ การไม่ได้รับข้อมูลพื้นฐานเพื่อจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจและGPP จากส่วนราชการ ตามกำหนดเวลา และการมีข้อจำกัดของแหล่งข้อมูลที่ไม่เปิดเผยข้อมูลที่แท้จริง ดังนั้นข้อเสนอแนะที่ควรจะเป็น ได้แก่ การสร้างเครือข่ายและพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ การประชาสัมพันธ์รับทราบ และความสำคัญของการให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัด การเร่งพัฒนาระบบ IT เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดทำและเป็นศูนย์ข้อมูล การขอความร่วมมือ สศช. เร่งตรวจสอบข้อมูล GPP ของคลังจังหวัดโดยเร็ว และกระทรวงการคลังควรมอบนโยบายเป็นประจำ

ทุกปีให้กับคณะทำงานผู้บริหารการคลังประจำจังหวัด (2) ด้าน GFMIS ได้แก่ การที่แบบฟอร์มปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ ระบบการรับ – นำส่ง ขั้นตอนมาก ทำให้การเบิกจ่ายเงินล่าช้า ระบบ Excel Loader กำหนดให้บันทึกการจัดซื้อจัดจ้าง ตามวงงานที่ขอเบิกไม่ใช่วงเงินตามสัญญา ทำให้ไม่ทราบยอดเงินคงเหลือที่แท้จริง ระบบการออกรายงานการเงินยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการบริหารงบประมาณจังหวัด ซึ่งข้อเสนอแนะ ด้านระบบงาน ได้แก่ การเบิกจ่ายสามารถเบิกหักผลส่งผ่านระบบ Excel Loader ทุกรายการ การรับ-นำส่ง ควบคุมขั้นตอนในการทำรายการ และการกระทบยอดได้โดยไม่ต้องพักรายการให้ผ่านบัญชีทันที เพื่อให้เงินกลับเข้ามาในระบบ การจัดซื้อให้ระบบ Excel Loader รองรับการบันทึกข้อมูลตามสัญญา ไม่ใช่ตามขอเบิก การเรียกดูรายงาน ให้เรียกดูได้ตลอดเวลา และการให้สิทธิคลังจังหวัดเรียกดูรายงาน MIS ได้ทั้งจังหวัด ด้าน Hardware ได้แก่ การกำหนดให้มีการบำรุงรักษาเครื่อง Terminal และ เครื่อง Printer อย่างสม่ำเสมอ การนำ Printer ตัวอื่น นอกจากที่ติดมาพร้อมเครื่อง มาต่อใช้กับระบบได้ ด้านระบบเครือข่าย ได้แก่ การเพิ่มช่องทางการส่งข้อมูล ระบบ Excel Loader (3) ด้าน e-Auction ได้แก่ ผู้ให้บริการตลาดกลางไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การกำหนดให้คลังจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการประมูล (e - Auction) การกำหนดให้สำนักงานคลังเขต เป็นผู้บริหารตลาดกลางในกลุ่มจังหวัดภายในเขต การสนับสนุนส่วนราชการที่มีความพร้อมด้าน IT ให้เป็นผู้ดำเนินการเป็นตลาดกลาง และการสนับสนุนให้สำนักงานคลังจังหวัดเป็น Auction Center

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อสังเกตในประเด็นข้างต้น ดังนี้

(1) การจัดทำ GPP โดย สศช. มาช่วยจัดทำ เป็นการวางระบบข้อมูลเศรษฐกิจจังหวัดให้มีมาตรฐาน เพื่อเป็นเครื่องชี้วัดจุดอ่อน จุดแข็งของเศรษฐกิจจังหวัด ทั้งนี้ การจัดทำ GPP จะนำไปสู่การวางแผนจัดการด้านเศรษฐกิจของจังหวัดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ ยังเป็นการสนับสนุนการทำงานของผู้ว่า CEO ให้ประสบผลสำเร็จอีกด้วย

(2) e-Auction ซึ่งเป็นระบบที่ช่วยเผยแพร่ในเรื่องของผู้ค้าในวงกว้าง โดยหัวใจสำคัญของระบบ e-Auction อยู่ที่การสร้างข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกันได้ทั่วประเทศและตลอดเวลา ทำให้คลังจังหวัดรู้มาตรฐานราคาสินค้าและนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดราคามาตรฐาน ทำให้การบริหารจัดการการประมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกันและการสนับสนุนจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ทั้งนี้ การใช้กลไกของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้ประชาชนที่มีหนี้สินนอกระบบเข้ามารายงานหรือติดต่อกับทางราชการผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้มากขึ้น อาทิ การให้ธนาคารออมสิน หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่นๆ จัดทำช่องทางพิเศษ เพื่อให้คำปรึกษาในการหาแหล่งเงินกู้เพื่อทดแทนแหล่งเงินกู้นอกระบบ นอกจากนี้ยังรับเรื่องร้องทุกข์ เพื่อให้ประชาชนที่มีหนี้สินนอกระบบเข้ามาเป็นหนี้ในระบบมากขึ้น

ผู้แทนกรมศุลกากร (ผู้อำนวยการศุลกากรภาคที่ 2) ได้รายงานให้ทราบถึงโครงการต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร ประกอบด้วย (1) โครงการ Contract Farming ซึ่งเป็นโครงการระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (ลาว-พม่า-กัมพูชา) ตามความตกลงในปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) เกี่ยวกับการยกเว้นอากรขาเข้าสินค้า 10 รายการ ที่มีถิ่นกำเนิดและส่งมาจากลาว กัมพูชา และพม่า (2) โครงการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (ONE STOP SERVICE) เป็นโครงการที่ตอบสนองยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดด้านการค้าและการลงทุนและยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากรด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการท่องเที่ยว โดยเป็นการบูรณาการ 6 หน่วยงานหลักขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า - ส่งออก และการท่องเที่ยวมาให้บริการ ณ จุดเดียว ได้แก่ ด้านศุลกากร กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร ด้านอาหารและยา กรมประมง กรมการค้าต่างประเทศ ฯลฯ (3) โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการค้าและการลงทุน เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน (4) โครงการจัดสร้างด่านพรมแดนพร้อมท่าเทียบแพขนานยนต์ที่ อ.บึงกาฬ เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดด้านการค้าและการลงทุน เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน (5) โครงการจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free Zone) ในกลุ่มจังหวัดหนองคาย-อุดรธานี-หนองบัวลำภู-เลย-เสนอภายใต้ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ด้านการค้าและการลงทุน เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน

ทั้งนี้ ปัญหาและอุปสรรคโดยรวม ได้แก่ **ปัญหาด้านการค้าชายแดน** ได้แก่ สกุลเงินลาวไม่ได้รับความนิยมนอกจากพ้อค้าไทย ธนาคารไทยไม่รับแลกเปลี่ยน การซื้อขายไม่ผ่านธนาคาร ไม่มีเปิด L/C ทำให้การค้าชะงักงันและขยายเติบโตไปอย่างช้า ๆ ค่าธรรมเนียมแพขนานยนต์มีอัตราค่อนข้างสูง ธนาคารไม่เพียงพอในบางพื้นที่ เช่น อ.ท่าลี่ มี ธกส. ที่เดียว ในกรณีเบิกเงินเกิน 300,000 บาทต่อวันต้องแจ้งล่วงหน้า 1 วัน และแนวคิดในการจัดตั้งโครงการ OSS ของผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละจังหวัดมีมาตรฐานไม่เหมือนกัน และ**ปัญหาด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากร** ได้แก่ สภาพภูมิประเทศตามแนวชายแดน อัตรากำลัง และงบประมาณ

ทั้งนี้ แนวทางแก้ไข ประกอบด้วย **ด้านการค้าชายแดน** ควรดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการค้าชายแดนเกี่ยวกับการซื้อ-ขายผ่านธนาคาร รัฐควรผลักดันให้มีการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์บริเวณชายแดนเพิ่มขึ้น และการจัดสร้างท่าเทียบแพขนานยนต์หรือสะพานข้ามแม่น้ำโขงเพิ่ม และ **ด้านการปราบปราม** ควรมีนโยบายให้ด่านฯ ทำการบูรณาการสนธิกำลังกับพื้นที่และมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของนักธุรกิจและธนาคารไทยของลาว มีค่อนข้างน้อย ทำให้การค้าชายแดนกับลาวไม่สามารถขยายตัวได้ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ ในอนาคตบทบาทการจัดเก็บรายได้ของกรมศุลกากรจะลดความสำคัญลงตามอัตราภาษีศุลกากรที่ลดลง ในการนี้กรมศุลกากรจะเน้นการมี

บทบาทมากขึ้นในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามสินค้าที่ผิดกฎหมาย และดำเนินการอำนวยความสะดวกทางการค้า

ผู้แทนกรมสรรพสามิต (ผู้อำนวยการสรรพสามิตภาคที่ 4) ได้รายงานให้ทราบถึงประเภทของสินค้าและบริการที่มีอยู่ในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่เป็น โรงงานสุรากลั่นชุมชน และ โรงงานสุราแช่ชุมชน ซึ่งอาจจะเป็นการขัดแย้งกันเองในด้านบวกและลบ โดยปัญหาและอุปสรรคที่ตามมาคือ ผู้ประกอบการสุราชุมชนมีจำนวนมาก ทั้งนี้แนวทางแก้ไข คือการบริหารความเสี่ยง และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs เป็นต้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดมติใหม่ของกรมสรรพสามิตในเรื่องของสุราชุมชน โดยกรมสรรพสามิตจำเป็นต้องมีมาตรการทั้งทางบวกและทางลบ สำหรับแนวทางด้านบวก กรมสรรพสามิตอาจจะร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ในการสร้างช่องทางการตลาด อาทิ การจัดนิทรรศการ การจัดหาตลาด การสร้างความเข้าใจกับประชาชนถึงความปลอดภัยของการบริโภคสุราชุมชนที่มีมาตรฐาน ขณะที่แนวทางด้านลบ กรมสรรพสามิตจะกำหนดบทลงโทษต่าง ๆ การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการ เป็นต้น

ผู้แทนกรมสรรพากร (สรรพากรภาคที่ 10) ได้รายงานให้ทราบว่าภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่ทํารายได้ให้กับกรมสรรพากรเป็นอันดับแรก โดยที่การเก็บภาษีส่วนใหญ่จะมาจากภาคเกษตรกรรม ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกำลังมีแนวโน้มดีขึ้น นอกจากนี้ภาคการค้าก็มีแนวโน้มดีขึ้นเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ปัญหาของกรมสรรพากร คือ การที่ผู้เสียภาษีมักมีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีก่อนข้างน้อย ซึ่งแนวทางการแก้ไข คือ การพยายามให้ความรู้ในเรื่องของการเสียภาษีให้มากขึ้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องของการให้บริการจัดการภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อาทิ ข้อมูลของผู้เสียภาษีจริง เปรียบเทียบกับจำนวนผู้ที่ควรจะต้องอยู่ในระบบภาษี เพิ่มเติมจากข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันที่มีในเรื่องของจำนวนผู้เสียภาษีเทียบกับจำนวนประชากรหรือจำนวนแรงงานในพื้นที่ ทั้งนี้ ขอให้พยายามสร้างแรงจูงใจในการเสียภาษี การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบการและประชาชนในการเสียภาษี รวมถึงการพยายามปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้เสียภาษีเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษีที่ดีและผู้หลีกเลี่ยงภาษี

นอกจากนี้ ผู้แทนจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รายงานให้ทราบถึงการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในกรณีนี้ ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน (นายกรพจน์ อัครวินวิจิตร) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับรากหญ้า โดยในวันที่ 28 ตุลาคม 2548 สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงกับกระทรวงมหาดไทย ในการจัดตั้งสาขาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในอำเภอที่ไม่มีสาขา ให้แล้วเสร็จภายในปี 2549

หลังจากนั้น ผู้แทนจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (นายธีรพงษ์ ตั้งธีระสุนันท์ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) ได้รายงานการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 3 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

(1) การปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจสู่มิติของความทันสมัยและให้บริการที่เข้าถึงประชาชนมากที่สุด นอกจากนี้ยังช่วยให้ประชาชนระดับรากหญ้าได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำไปใช้ในการผลิต การขยายกิจการ การพัฒนาตลาด ตลอดจนถึงการส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ

(2) ในอนาคต แนวโน้มการขอสินเชื่อของประชาชนจะมากขึ้น ดังนั้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงต้องหาวิธีการปรับระบบสินเชื่อให้มีความรวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว พร้อม ๆ กับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

(3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจควรเป็นแหล่งเงินทุนในการพัฒนาสินค้าให้กับผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความเข้มแข็ง และกิจการ OTOP ให้มีการขยายตัวมากขึ้น

ส่วนที่สาม การประชุมสัมมนาร่วมกับจังหวัด ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนากลุ่มจังหวัด และการใช้เครื่องมือของกระทรวงการคลัง เพื่อแปลงนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรากหญ้าและภูมิภาค นโยบายดังกล่าว ได้แก่ การเพิ่มคุณภาพชีวิต การสนับสนุน SMEs และ OTOP และการอำนวยความสะดวกการค้าชายแดน ทั้งนี้ การประชุมในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางการประสานงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานกับหน่วยงานในจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน

ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพและการพัฒนาภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนบน โดยการใช้เครื่องมือของกระทรวงการคลัง เป็นกลไกผลักดันให้การดำเนินนโยบาย Dual Track Policy (นโยบายแบบคู่ขนาน : เมืองและชนบท) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเชื่อมโยงให้เศรษฐกิจของไทยก้าวสู่การเป็น Single Track Policy ในที่สุด (ลดช่องว่างระหว่างเมืองและชนบทให้เหลือน้อยที่สุด) ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้อธิบายเพิ่มเติมถึงกลไกที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จของการดำเนินการข้างต้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) Dual track Policy เป็นนโยบายคู่ขนานของเมืองและชนบท ซึ่งในปัจจุบัน ยังมีช่องว่างระหว่างการพัฒนาเมืองและชนบทอยู่ สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องจากวัฒนธรรมธุรกิจแบบดั้งเดิมคือการซื้อขายไป ผู้ขายยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนารูปแบบธุรกิจและอุตสาหกรรม และขาดการเชื่อมโยงระบบการผลิตและการจำหน่าย ซึ่งช่วยลดช่องว่างความยากจน ดังนั้น การเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันให้กับธุรกิจโดยดำเนินการทั้งในสองระดับ ผ่านกลไกการทำงานเพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจเมืองและชนบทให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกัน จำเป็นต้องส่งเสริมการบูรณาการการทำงานร่วมกับจังหวัด โดยเน้นการกระจายนโยบาย

ระดับบนสู่ระดับพื้นที่ อย่างรวดเร็ว ฉับไว เพื่อให้การบริหารเศรษฐกิจจังหวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดช่องว่างระหว่างเมืองและชนบทให้เหลือน้อยที่สุด

(2) ในอดีตรัฐบาลให้งบประมาณพิเศษสำหรับจังหวัด โดยมากใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม เป็นต้น รวมถึงจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาจังหวัด ซึ่งเน้นโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การสร้างถนน สะพาน เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แต่ยังไม่ได้มีการมุ่งเน้นการใช้งบประมาณเพื่อการพัฒนาที่สำคัญด้านเศรษฐกิจของจังหวัดเท่าที่ควร

(3) ปัจจุบันแต่ละจังหวัดได้มีการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในแง่ความรวดเร็วของการตัดสินใจ แต่ยังคงขาดการริเริ่มที่จริงจังในการพัฒนาภาคธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ให้ธุรกิจท้องถิ่นสามารถเติบโตก้าวสู่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และก้าวสู่อุตสาหกรรมระดับประเทศได้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวยังต้องการการสนับสนุนอย่างมากทั้งด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ การให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการบริหารแบบมืออาชีพ และการให้โอกาสในการพัฒนา อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมองว่าการกระทรวงการคลังมีข้อสังเกตว่าในปัจจุบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังไม่มีอุตสาหกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ดังนั้น ทางกลุ่มจังหวัดจะต้องศึกษาทรัพยากรที่มี ศักยภาพ ตลอดจนความต้องการของอุตสาหกรรมต่อเนื่องและผู้บริโภคที่จะนำมาเชื่อมโยง เพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางธุรกิจ อุตสาหกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ ยังต้องหาแนวคิดที่ชัดเจนว่าจะผลักดันอุตสาหกรรมหรือธุรกิจประเภทใด ทั้งนี้ รัฐบาลมีเครื่องมือที่พร้อมจะให้ความสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ และการให้บริการของสถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนด้านสินเชื่อครบวงจรจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐตามโครงการ 4 ประสาน เพื่อสร้างให้เกิดอุตสาหกรรมท้องถิ่น เป็นอุตสาหกรรมเฉพาะที่สะท้อนลักษณะพิเศษของแต่ละพื้นที่ และเชื่อมโยงเครือข่ายอุตสาหกรรมกับกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง และก้าวสู่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต่อไป

(4) ปัจจุบัน การบริหารประเทศก้าวสู่มิติใหม่โดยบริหารด้วยระบบ CEO จังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจตัดสินใจเพิ่มขึ้นในการบริหารความมั่นคงและเศรษฐกิจจังหวัด โดยในส่วนของกระทรวงการคลัง พร้อมที่จะให้ความสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ขจัดปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด ผ่านเครื่องมือทางการเงินการคลังที่มีอยู่ และใช้ระบบ CFO จังหวัดเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจและบริหารเศรษฐกิจของผู้ว่า CEO ทั้งนี้ CFO จังหวัดจะไม่ได้มีหน้าที่ดูแลเพียงการจัดเก็บรายได้ บริหารการรับ-จ่ายเงิน หากต้องมีหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง รวมทั้งสนับสนุนในเรื่องการจัดหาแหล่งเงินทุนให้กับผู้ว่า CEO และภาคเอกชน นอกจากนี้ ยังต้องมีหน้าที่ ในการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น ร่วมกับ COO (Chief Operation Officer) ของอุตสาหกรรมจังหวัดและ CMO (Chief Marketing Officer) ซึ่งคือพาณิชย์จังหวัด เป็นต้น เพื่อวางรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจังหวัดให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

(5) ดังนั้น การที่เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดจะได้รับการพัฒนาจนช่องว่างระหว่างเมืองและชนบทลดน้อยลง จังหวัดจำเป็นต้องมองเห็นศักยภาพของตัวเอง ที่มีอยู่ทั้งด้านแรงงาน สาธารณูปโภค ภูมิปัญญา เพื่อการพัฒนาภาคธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ พร้อม ๆ กับการสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้ประกอบการและประชาชน โดยการใช้เครื่องมือทางการเงินการคลัง ผ่านกลไกการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันของภาครัฐบาล จังหวัด และภาคเอกชน โดยใช้ระบบ CFO จังหวัดของกระทรวงการคลังเป็นตัวผลักดันที่สำคัญ

นอกจากนี้ เป็นการระดมความคิดเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเรื่องการพัฒนาจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น และผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รายงานให้รับทราบถึงสถานการณ์ของจังหวัด รวมทั้ง ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ได้รายงานให้ทราบว่าจังหวัดอุดรธานีได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาแบบบูรณาการที่ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และกำหนดวิสัยทัศน์ ในเรื่องการพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยจากการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนทำให้การจัดทำยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ สามารถดำเนินการได้ด้วยดี

ทั้งนี้ ภาคเกษตรอุตสาหกรรม จังหวัดมีโรงงานน้ำตาล โรงงานแป้งมันสำปะหลังหลายโรงงาน เพื่อนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูป ซึ่งในปัจจุบันได้ส่งเสริมในเรื่องการปลูกยางพารา มีการตั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากยางพารา รวมทั้งยังมีโรงงานผลิตชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ จังหวัดยังมีความพยายามจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่ ต.เนินสูง แต่ยังไม่มีการเข้ามาตั้ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระยะทางที่ค่อนข้างไกล ทำให้ต้นทุนของโรงงานอาจสูงกว่านิคมอุตสาหกรรมที่อื่น

อย่างไรก็ดี จังหวัดมีจุดเด่นเรื่องเกษตร ท่องเที่ยว การค้า ทำให้ไม่สามารถผลักดันภาคอุตสาหกรรมได้เท่าที่ควร ดังนั้น จังหวัดจึงต้องการคำแนะนำ และความช่วยเหลือในเรื่องของเศรษฐกิจและธุรกิจ เนื่องจาก CEO จังหวัดเอง มิได้มีความรู้ด้านเศรษฐกิจโดยตรง จึงต้องการทีมงานมาช่วยเหลือ ทั้งนี้ ที่ผ่านมา จังหวัดได้ขอคำแนะนำจาก CFO หรือคลังจังหวัด แต่ไม่ได้รับคำแนะนำในเรื่องของแนวคิดใหม่ๆ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะระบบราชการไทยทำให้เกิดวัฒนธรรมในการรับนโยบายจากส่วนกลางเท่านั้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าจังหวัดอุดรธานีอาจไม่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก จึงอาจส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อรองรับอุตสาหกรรมด้านอื่นๆ ในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า ทั้งนี้ รัฐบาลและกระทรวงการคลังมีความพยายามในการสร้างเครื่องมือ และสร้างทีมงานที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจให้แก่จังหวัด เช่นเดียวกับในระดับประเทศที่รัฐบาลหรือกระทรวงเองก็ต้องมีเสนาธิการทางด้านเศรษฐกิจจำนวนมากเพื่อให้คำปรึกษา อย่างไรก็ตาม ในระดับจังหวัดเองก็ต้องมีทีมงานให้คำปรึกษาที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจ

อย่างแท้จริงเป็นเสาหลัก ซึ่งอาจเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการ โดยเน้นการหาจุดเด่นของจังหวัด เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ในส่วนของกระทรวงการคลังมีนโยบายจะพัฒนาความรู้ ความสามารถของ CFO จังหวัดให้เข้มแข็ง และสามารถเป็นผู้สนับสนุนด้านเศรษฐกิจ การเงิน การคลังกับจังหวัดได้อย่างแท้จริง

ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้ให้ข้อคิดว่าระบบงานราชการของญี่ปุ่นแตกต่างจากไทยในแง่ของภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งมีมากเกินไป ทำให้ดูแลงานไม่ทั่วถึง ไม่สามารถให้ความสนใจกับงานใดเป็นพิเศษได้ ขณะที่ประเทศญี่ปุ่นจะมีรองผู้ว่าราชการที่ช่วยคลี่คลายงาน

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบ GFMS ว่าเป็นระบบที่มีประโยชน์ ในขณะที่การเบิกจ่ายเป็นเรื่องสำคัญของจังหวัด แต่ปัจจุบันมีปัญหาด้านการประสานงานระหว่างจังหวัดกับศูนย์ GFMS ทำให้ขาดความคล่องตัว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของจังหวัดยังมีปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในระบบ GFMS

ในประเด็นคลังจังหวัด คลังจังหวัดมีภารกิจค่อนข้างมากจนทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจตามภารกิจของ CFO ประกอบกับคลังจังหวัดมีความชำนาญด้านการบัญชีมากกว่าด้านเศรษฐศาสตร์จึงทำให้ไม่สามารถให้การสนับสนุนแนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจ การคลัง และการเงิน ได้อย่างเต็มที่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้ว่าราชการจังหวัดควรมีหน้าที่ในการกระจายงานไปสู่คณะกรรมการผู้บริหารของจังหวัด นอกจากนั้น ในประเด็นของระบบข้อมูลแม้ว่าจะมีความสำคัญ แต่ทุกระบบข้อมูลก็มีจุดบกพร่อง ไม่มีการประมวลผลข้อมูลใดที่แม่นยำร้อยเปอร์เซ็นต์ สิ่งสำคัญในการพัฒนาระบบข้อมูลและประมวลผล คือ การประมาณการจากสถิติ ซึ่งจะแสดงผลที่สำคัญซึ่งไม่ใช่ตัวเลข แต่คือการทราบถึงแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น จังหวัดควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการประมาณการมากกว่า เพราะหากให้ความสำคัญกับข้อมูลอย่างเดียว ก็ต้องเพิ่มบุคลากรในการจัดเก็บข้อมูลไปต่อไป สำหรับระบบ GFMS แม้ว่าจะในช่วงเริ่มต้นจะมีปัญหา แต่เชื่อว่าเมื่อระบบสมบูรณ์จะมีประโยชน์อย่างมาก ดังนั้น หากจังหวัดประสบปัญหาขอให้รวบรวมข้อมูลและปัญหาที่เกิดขึ้นส่งมาให้กระทรวงการคลัง เพื่อจะประสานงานหาแนวทางแก้ไข กับสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบระบบ GFMS

ในประเด็น CFO ขอให้จังหวัดทำความเข้าใจว่าขณะนี้คลังจังหวัดไม่ใช่ CFO จังหวัด คลังจังหวัดมีหน้าที่ในการ เบิกจ่ายเงิน แต่ CFO จังหวัดจะมีบทบาทมากกว่านั้น ซึ่งกระทรวงการคลังอยู่ในระหว่างพัฒนาความสามารถของ CFO จังหวัดให้ทำหน้าที่อย่างเข้มแข็งต่อไป

ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รายงานให้ทราบว่าจังหวัดได้มีการพัฒนาการจัดทำ GPP จังหวัด โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคลังจังหวัดเป็นที่ปรึกษา โดยขณะนี้จัดทำได้ประมาณร้อยละ 60 ซึ่งก็ได้พยายามจัดทำให้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงและแม่นยำมากขึ้น โดยได้ขอให้

คลังจังหวัดกาฬสินธุ์จัดทำเอกสารข้อมูลรวบรวมจากทุกหน่วยงาน ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ และ CFO เองจะสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการวางแผนทางเศรษฐกิจต่อไป

นอกจากนี้ จังหวัดเน้นอุตสาหกรรมเกษตร เช่น โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง และ Modified Starch เป็นต้น โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สะอาด เนื่องจากที่ผ่านมาเคยมีการรับเอาอุตสาหกรรมอื่นๆ จากต่างประเทศเข้ามาโดยไม่ได้มีการคัดสรร มุ่งหวังแค่ส่งเสริมอุตสาหกรรม แต่อุตสาหกรรมเหล่านั้นไม่ยั่งยืน

สำหรับการของบประมาณเพื่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน ทางรถไฟ จังหวัดยังเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างมาก แม้ว่าจังหวัดจะมีทรัพยากร วัตถุดิบและปัจจัยการผลิตต่างๆ แต่การได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจะเป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนเข้ามาลงทุน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อสังเกตว่า การสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ ยังมีความจำเป็น เช่น โครงการทางรถไฟรางคู่ ก็ยังคงเป็นโครงการของรัฐบาล แต่ประสงค์ให้เห็นว่าเป็นเพียงมิติหนึ่งของการพัฒนาเท่านั้น จังหวัดจึงควรมีในมิติอื่นด้วย อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมในระดับภูมิภาค เพื่อผลิตสินค้ารองรับความต้องการของคนในภูมิภาค ซึ่งจะทำให้สามารถผลักดันอุตสาหกรรมให้เกิดขึ้นได้รวดเร็วและยั่งยืน และทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากระบบขนส่งที่มีอยู่ภายในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ยังให้ข้อคิดในเรื่องของ CFO จังหวัด ว่าจะต้องทำงานคล้ายกับ CFO ในบริษัทเอกชน โดยจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนในทางเศรษฐกิจ และวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนในระดับจังหวัด ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ GPP ต่อไป โดยรัฐบาลจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมการบริหารการเงินในระดับจังหวัดเพื่อจะได้นำมาใช้งานจริงได้ อาทิ การสร้างรถไฟรางคู่ ที่ต้องใช้งบประมาณมาก จึงต้องมีการวิเคราะห์ว่าจังหวัดจะพัฒนาอุตสาหกรรมใดที่มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงสุด

หลังจากนั้น รองประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรธานี ได้ขอให้ช่วยพิจารณาแก้ไขปัญหาของเกษตรกร โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากภาคอีสานมีข้าวเป็นสินค้าเกษตรหลัก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นด้วยที่จะพัฒนาระบบเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นและใช้จำนวนแรงงานต่อไร่ให้ลดลง นอกจากนี้ แหล่งน้ำก็ต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งรัฐบาลจะพัฒนาภายใต้โครงการ Mega Project มีทั้งสิ้น 26 กลุ่มน้ำ เป็นมูลค่ากว่า 200,000 ล้านบาท โดยมีทั้งแหล่งกักเก็บน้ำ และระบบชลประทานเพื่อจัดสรรน้ำไปยังพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง

สำหรับการผลักดันโครงการของรัฐในสาขาอื่น ๆ รัฐบาลพยายามเร่งดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามความล่าช้าของโครงการบางส่วนอาจเกิดจากปัญหาเรื่องผลประโยชน์ภาคเอกชนเอง เช่น การร้องเรียนเมื่อประมูลไม่ได้ เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าหรือเกิดปัญหายืดเยื้อ

ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น ได้ขอให้รัฐบาลมีมาตรการชั่วคราวเพื่อช่วยเหลือให้อุตสาหกรรมปรับตัวได้ เช่น ให้หักค่าใช้จ่ายในการขนส่งให้เพิ่มขึ้นได้ในการคำนวณบัญชี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเอกชน เนื่องจากปัจจุบันอุตสาหกรรมประสบปัญหาต้นทุนวัตถุดิบ และค่าสาธารณูปโภคเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังต้องการให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐช่วยเหลือด้านหลักทรัพย์ค้ำประกัน สำหรับโครงการต่างๆ ภายใต้โครงการพีเลี่ยนนิ่ง เนื่องจากหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีความเข้มงวดมาก โดยอาจสนับสนุนในรูปของโครงการ Green Project ที่ให้สินเชื่อ โดยปลอดหลักทรัพย์ค้ำประกัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าภาคเอกชนอาจปรับตัวเพื่อลดต้นทุนพลังงาน โดยหันไปใช้พลังงานทดแทนประเภทอื่นๆ เช่น NGV โดยขณะนี้ รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ NGV อย่างน้อยร้อยละ 50 ในภาคขนส่ง และมีมาตรการสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนดังกล่าว โดยในส่วนของกระทรวงการคลังมีมาตรการ เช่น การให้สินเชื่อ มาตรการภาษี NGV และการยกเว้นอากรขาเข้าถังก๊าซ เป็นต้น

นางสาวนวิจิตต์ บุญรัตพันธุ์
นางสาวएम เจริญทองตระกูล
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายสมชัย สัจจพงษ์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ผู้ตรวจรายงานการประชุม
